

Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi

Lənkəran Dövlət Universiteti

"Təsdiq edirəm"
"Tədris məsələləri" üzrə
prorektoru vəzifəsini icra edən:
 dos.Z.Məmmədov
"12" fevral 2026-cı il

Fənn sillabusu
(işçi tədris proqramı)

İxtisasın adı şifri: 6007007 - Meşəçilik

Fakültə: Aqrar və mühəndislik

Kafedra: "Coğrafiya və onun tədrisi metodikası"

I.Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: Geodeziya. ("Coğrafiya və onun tədrisi metodikası" kafedrasında 2021-ci il 14 sentyabr tarixində 01 sayılı protokolu ilə təsdiq edilmiş işçi proqramı)

Kodu: İPF-B05

Tədris ili: II (2025-2026)

Semestr: IV

Tədris yükü: Cəmi 120 Auditoriya saati 45 saat (30 saat müəhazirə, 15 saat seminar)

Tədris forması: Əyani

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 4 kredit

II. Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, elmi dərəcəsi və elmi adı: dos.Mənsimov Taleh Bilal oğlu, müəllim İsmayilov Afiq Dilbazi oğlu

Məsləhət günləri və saati: II gün saat 14⁰⁰-15⁰⁰

E-mail ünvanı: afiqismayilov.88@mail.ru

Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş.,Əli Məmmədov küçəsi 40, LDU-nun 2 sayılı tədris binası

III. Tövsiyə olunan dərslik, dərs vəsaiti və metodik vəsaitlər:

Ədəbiyyat

1. Piriyev R.X. "Topoqrafiya və geodeziyanın əsasları" BDU, Bakı 1994.
2. Q.S.Məmmədov, İ.H.Əhmədov "Geodeziya və kartoqrafiyanın əsasları" Bakı, 2011
3. Q.S.Məmmədov, A Cəfərov. Yer quruluşunun əsasları. Bakı, 2012

IV. Prerekvizit fənlər: Fənnin tədrisi üçün öncədən başqa bir fənnin tədrisinə zərurət yoxdur.

V.Korekvizit fənlər: Fənnin tədrisi ilə eyni zamanda başqa fənnin tədrisinə ehtiyac yoxdur.

VI. Fənnin təsviri məqsədi: Yer üzərində ölçü işlərinin aparılması, koordinat şəbəkəsinin yaradılması, topoqrafik xəritələrin tərtibi. Kartoqrafiya elminin məqsədi tematik xəritələrin yaradılması və onlardan istifadə edilməsi haqqında elmdir. Bu məqsədlə müasir QIS texnologiyasından istifadə edilir

VII. Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024 cü il tarixi qərarlı olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII. Qiymətləndirmə: Fənn üzrə tələbələrə bəliyi 100 ballıq sistemlə qiymətləndirilir. Yeni tələbənin fənn üzrə toplaya biləcəyi balın maksimum miqdarı 100 ballıq sistemlə bərabərdir. Bu balın yarısı (50 balı) tələbənin semestr müddətində fəaliyyətinin nəticəsinə (cari qiymətləndirmə), digər yarısı isə (digər 50 ballı) İmtahanın nəticəsinə (aralıq qiymətləndirmə) görə verilir. Fənn üzrə cari qiymətləndirmənin nəticəsinə görə verilən maksimum 50 bala aşağıdakılar daxildir.

-20 bal seminar dərslərində fəaliyyətinə görə;

- 30 bal-kollektivlərin nəticələrinə görə

Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024 cü il tarixi qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzərə alınır.

İmtahanda qazanılan balların maksimum miqdarı 50-dir. İmtahan yazılı şəkildə aparılır və imtahan biletinə bir qayda olaraq fənni üzrə tədris olunan mövzulara aid 5 sual daxil edilir. Hər sual maksimum 10 bal olmaqla qiymətləndirilir. (aşağıda qeyd olunan qiymət meyarına əsasən) ki, bu da toplamada fənn üzrə aralıq qiymətləndirmənin nəticəsinə görə verilən maksimum 50 balı təşkil edir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

-10 bal- tələbə keçilmiş material dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.

-9 bal-tələbə keçilmiş material tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açə bilir.

-8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;

-7 bal- tələbə keçilmiş material başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırə bilmir

-6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.

-5 bal-tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.

-4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;

- 3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırə bilmir;

- 1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.

-0 bal- suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur.

Fənn üzrə cari qiymətləndirmənin ümumi nəticəsinə görə tələbənin biliyi yekun olaraq aşağıdakı kimi qiymətləndirilir.

Bal aralığı (göstərilən ballar daxil olmaqla)	Hərflə işarəsi	sözlə yazılışı
91-100 bal	Əla	A
81-90 bal	Çox yaxşı	B
71-80 bal	Yaxşı	C
61-70 bal	Qənaətbəxş	E
51-60 bal	Kafi	D
51 baldan aşağı	Qeyri kafi	F

IX. Davranış qaydalarının pozulması:Tələbə Universitetin daxili nizam –intizam qaydalarını pozduqda əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülecək.

X. Təqvim mövzu planı: 30 saat mühazirə seminar 15 saat cəmi 45 saat

N	Keçirilən mühazirə, seminar, məşğələ, laboratoriya və sərbəst mövzuların məzmunu	Saat		Tarix	
		Müh	Sem.A	Müh	Sem.

					B
1	2	3	4	5	6
1	Mövzu. Geodeziya elminin məqsəd və vəzifələri Plan: 1. Teodolitdən istifadə prinsipləri 2. Yer səthində üfüqi, şaquli ölçmə 3. Yer quruluşunun təyini Mənbə: [1;2;3]	2			
2	Mövzu. Geodeziyanın predmeti və digər elmlərlə əlaqəsi Plan: 1. Geofizika 2. Coğrafiya 3. Topoqrafiya Mənbə: [1;2;3]	2			
3	Mövzu. Geodeziyanın inkişaf tarixi Plan: 1. Qədim dövrlər 2. Orta əsrlər 3. Müasir dövr Mənbə: [1;2;3]	2			
4	Mövzu. Yerlərin forma və ölçüləri Plan: 1. Qütb radiusu 2. Ekvator radiusu 3. Ekvator çevrəsi Mənbə: [1;2;3]	2			
5	Mövzu. Geodeziyada istifadə olunan proyeksiyalar Plan: 1. Silindrik proyeksiyalar 2. Azimutal proyeksiyalar 3. Konus proyeksiyalar Mənbə: [1;2;3]	2			
6	Mövzu. Xəritə və onun təsnifatı 1. Miqyasına görə 2. Məzmununa görə 3. Ərazi əhatə etməsinə görə Mənbə: [1;2;3]	2			
7	Mövzu. Miqyaslar haqqında ümumi məlumat Plan: 1. Kiçik miqyas 2. Orta miqyas 3. Böyük miqyas Mənbə: [1;2;3]	2			
8	Mövzu. Topoqrafik xəritələr Plan: 1. Abzor xəritələr 2. Tematik xəritələr 3. Kiçik miqyaslı xəritələr	2			

	Mənbə: [1;2;3]				
9	Mövzu. Relyefin xəritədə təsviri Plan: 1. Ovalıqların təsviri 2. Dağların təsviri 3. Kəsmə yüksəkliyi və horizontallar Mənbə: [1;2;3]	2			
10	Mövzu. Coğrafi koordinat. Enlik və uzunluqlar Plan: 1. Coğrafi enliklər 2. Coğrafi uzunluqlar Mənbə: [1;2;3]	2			
11	Mövzu. Plan və planaalma 1. Gözəyari planaalma 2. Dəqiq planaalma Mənbə: [1;2;3]	2			
12	Mövzu. Cəhətləndirmə bucağı. Azimut bucağı 1. Şimal enliyi 2. Cənub enliyi 3. Cənub Şərq uzunluğu Mənbə: [1;2;3]	2			
13	Mövzu. Teodolitlərin quruluşu Plan: 1. Qütb planaalması 2. Üfüqi ölçmə metodu 3. Teodolitlərdən istifadə üsulu 4. Mənbə: [1;2;3]	2			
14	Mövzu. Məsafələrin ölçülməsi Plan: 1. Rulerlə ölçmə 2. Xətkeşlə ölçmə 3. Xüsusi ölçü vahidi ilə Mənbə: [1;2;3]	2			
15	Mövzu. Nivelirləmə. Nisbi hündürlüyün ölçülməsi Plan: 1. Dağ yamacı 2. Dağ zirvəsi 3. Dağ silsiləsi Mənbə: [1;2;3]	2			
Cəmi: 30		30			

N	Keçirilən mühazirə, seminar, məşğələ, laboratoriya və sərbəst mövzuların məzmunu	Saat		Tarix	
		Müh	lab.	Müh	Sem. B
1	2	3	4	5	6
1	Teodolitlə üfüqi və şaquli bucaqların ölçülməsi		2		
2	Məsafələrin rulerlə ölçülməsi		2		

3	Miqyas üzrə hesablamalar		2		
4	Coğrafi koordinatların təyini		2		
5	Relyefin horizontallarla təsviri		2		
6	Azimut bucağının ölçülməsi		2		
7	Nivelirləmə yolu ilə nisbi hündürlüyün təyini		2		
8	Planın tərtibi və sahənin hesablanması		1		
	Cəmi: 15		15		

XI. Fənn üzrə tələblər, tapşırıqlar:

Yer qabığına əmələgətirən süxurlar, yer quruluşunun öyrənilmə metodları, məqsəd və vəzifələri, geodeziya elmi, geodeziyada istifadə olunan proyeksiyalar haqqında məlumat verilir.

XII.Fənnin tədrisi üçün nəzərdə tutulan tədris və öyrənmə metodları

- Mühazirə,seminar,praktiki tapşırıqlar
- təqdimat və müzakirə
- debat
- müstəqil iş -araşdırma

XIII.Fənn üzrə təlimin nəticələri:

FTN-1 Yer in forma və ölçülərini geodeziya xidmətinin təşkili kordinat sistemlərini xətt və bucaq ölçmələrini xəritə , plan profil ərazinin relyefi və onun təsvirini bilməli
 FTN-2 Ölçmə səhvlərinin,xətlərin istiqamətləndirilməsini planalma işləri, çöl materiallarının hesablanması və planın tərtibini yüksəkliklərin təyini, niverillənmə əməliyyatını bilməli

FTN-3 Topoqrafik xəritə üzərində işləməyi,geodeziya alətlərindən istifadəni aerufotoplanalma ,meşə quruluşunda geodeziya işlərinibacarmalı.

FTN-4. Ölçmə işləri yetirliyi hesablama işlərini aparmalı plan və profillərini tərtib etməli sahələri ölçməli,aeoşəkilləri deşifrə etməyi bacarmalı.

FTN-5 Geodeziya biliklərinin meşə quruluşunda tətbiqini topoqrafiya xəritəşünaslıq ərazilərin relyefi və onun topoqrafik plan və xəritələr üzərində təsvirini vermməyə yiyələnməli.

FTN-6 Topoqrafik xəritə üzərində həll olunan məsələləri alətləri ilə işləməyi, aerufotoplanalma,meşə quruluşunda geodeziya işlərinin tətbiqini bacarmalı

XIV. Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XV. Kollokvium sualları

I Kollokvium sualları

1. Geodeziya elminin məqsəd və vəzifələri
2. Geodeziyanın xalq təsərrüfatında əhəmiyyəti
3. Geodeziyanın inkişaf tarixi
4. Orta əsrlərdə geodeziyanın inkişaf tarixi
5. Qədim dövrdə geodeziyanın inkişaf
6. Geodeziya elminin digər elmlərlə əlaqəsi
7. Geodeziya riyaziyyat elmi ilə əlaqəsi
8. Geodeziya coğrafiya elmi ilə əlaqəsi
9. Yer in forma və ölçüləri
10. Kartoqrafik proyeksiyalar

II Kollektivium sualları

1. Relyefin xəritədə təsviri
2. Xəritələrin təsnifatı
3. Topoqrafik xəritələr
4. Paralel və meridianlar
5. Miqyaslar haqqında məlumat
6. Coğrafi enlik coğrafi uzunluqların təyini
7. Xəritələrin tərtibində miqyasın rolu
8. Kiçik və böyük miqyaslı xəritələr
9. Xüsusi və tematik xəritələr
10. Coğrafiya xəritələrinin əhəmiyyəti

XVI. İmtahan sualları

1. Geodeziya fənni nədən bəhs edir.
2. Geodeziya elminin məqsəd və vəzifələri
3. Geodeziyanın inkişaf tarixi
4. Geodeziya elminin digər elmlərlə əlaqəsi
5. Geodeziyanın qədim dövrlərdə inkişafı
6. Horizontallar və kəsmə yüksəkliyi
7. Plan və xəritə
8. Kartoqrafik proyeksiyalar
9. Yer in forma və ölçüləri
10. Relyefin xəritədə təsviri
11. Coğrafi koordinatlar
12. Coğrafi uzunluq
13. Coğrafi enlik haqqında ümumi məlumat
14. Cəhətlənmə bucaqları
15. Azimut bucağının ölçülməsi
16. Topoqrafik proyeksiyalar
17. Topoqrafik xəritələr
18. Məsafələrin ölçülməsi
19. Geodeziya işlərində istifadə olunan alətlər
20. Nivelirləmə və onun metodları
21. Tematik xəritələr
22. Geodeziyanın növləri
23. Ali geodeziya
24. Nisbi və mütləq yüksəklik
25. Qausun göndələn silindrik proyeksiyası
26. Topoqrafiya elmi nədən bəhs edir.
27. Yer səthində nöqtələrin təyini
28. Paralellər
29. Meridianlar
30. Mühəndis geodeziyası
31. Geodeziya elminin əhəmiyyəti
32. Relyef formalarının horizontallarla təsviri
33. Yer səthinin əsas relyef formaları
34. Topoqrafik xəritələrin şərti işarələri
35. Topoqrafik xəritələrin coğrafi məzmunu
36. Topoqrafik xəritələrin miqyası

37. Azimut və rumblar arasında əlaqə
38. Kartoqrafik proyeksiyalar
39. Miqyasların növləri
40. Geodeziyada tətbiq olunan ölçü vahidləri
41. Plan və xəritə haqqında anlayış
42. Geodeziyanın müasir inkişafı
43. Antik dövrdə geodeziya
44. Kartoqrafiya ilə geodeziyanın əlaqəsi
45. Geodeziyanın coğrafiya ilə əlaqəsi
46. Geodeziyada istifadə olunan proyeksiyalar
47. Geodeziya elminin ayrı-ayrı sahələri
50. Geodeziyanın xalq təsərrüfatında əhəmiyyəti

"Geodeziya" fənninin 6007007 "Meşəçilik" ixtisası təhsil proqramı təhsil planı və fənn proqramına əsasən hazırlanmışdır.

Sillabus "Coğrafiya və onun tədrisi metodikası" kafedrasında müzakirə edilərək təsdiq edilmişdir. (12 fevral 2026-cı il, protokol № 07).

Fənn müəllimi:

dos.T.B.Mənsimov

Fənn müəllimi:

A.D.İsmayılov

Kafedra müdiri:

dos.S.Q.Əzizov